

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

1. ОБЩО ОПИСАНИЕ	
Приоритет № и наименование	ПРИОРИТЕТ 1 - ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ
Инвестиционен приоритет № и наименование	НП
Специфична цел № и наименование	СЦ по Чл. 4, пар. 1, буква е) от Регламент (ЕС) 2021/1057 - Насърчаване на равния достъп до качествено и приобщаващо образование и обучение, както и на неговото завършване, по-специално за групите в неравностойно положение - от образованието и грижите в ранна детска възраст през общото и професионалното образование и обучение до висшето образование, както и образованието и ученето в зряла възраст, включително улесняване на мобилността с учебна цел за всички и достъпността за хората с увреждания
Наименование	ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ
Кратко описание и аргументация за изпълнение	<p>Настоящата операция е „операция от стратегическо значение“ по смисъла на чл. 2, т.5 от Регламент (ЕС) 2021/1060¹.</p> <p>Основната цел на операцията е: Насърчаване и разгръщане на потенциала за личностно развитие на учениците за трайното им приобщаване в училищното образование и подобряване на образователните им резултати.</p> <p>Специфични цели на операцията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подобряване на приобщаващия характер на училищната образователна система с фокус върху учениците от уязвими групи, в това число роми, и намаляване дела на преждевременно напусналите училище; • Повишаване на мотивацията на учениците за учене и стимулиране на творческите им изяви; • Изграждане на подкрепяща общност, в която участниците се чувстват приобщени и значими с оглед повишаване активността на учениците от уязвими групи в основното образование; • Повишаване капацитета на педагогическите специалисти за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, съобразно индивидуалните потребности на всеки един ученик и на непедagogическия персонал, вкл. образователните медиатори и

¹ Съгласно чл. 2, т.5 от РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/1060 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика, „операция от стратегическо значение“ означава операция, която има значителен принос за постигането на целите на дадена програма и за която се прилагат специални мерки за мониторинг и комуникация.

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

	<p><i>социални работници, подкрепящи учениците и родителите от уязвими групи.</i></p> <p>Осигуряване на приобщаващо и качествено образование за стимулиране на възможностите за учене на всички през целия живот е изведено като приоритет по цел 4 „Качествено образование“ сред целите за устойчиво развитие на ООН. В България проблемът с преждевременно напускащите образование и обучение е адресиран с целенасочени интервенции през периода 2014-2020 г., в т.ч. и със специален фокус върху уязвимите групи, но все още стойността на индикатора е над средното за ЕС – 12,8% спрямо 10,2% за средно за ЕС за 2020 г. Съгласно констатациите и препоръките в Обзора на образованието и обучението за 2020 г. и Доклада на ЕК за България 2020 г. делът на преждевременно напусналите училище (ПНУ) е особено голям в селските райони - 26,2 %, в по-малките градове е 12,2 % и най-нисък е в по-големите градове - 5,9 %, като 67 % от учениците от ромски произход са напуснали преждевременно училище. Това показва, че за предотвратяване на отпадането от училище и преждевременното напускане на образование е необходимо осъществяваните мерки да бъдат продължени и разширени, като се подкрепя личностното развитие на учениците. Съгласно Доклад на Световна банка² „Образование и грижи в ранна детска възраст, общо образование и приобщаване: анализ на ситуацията и препоръки за насоката на политиките“ пандемията от COVID-19 води до спад в ученето и тласка повече ученици към функционална неграмотност. Прогнозите за България сочат, че може да се увеличи процентът ученици (15-годишни) с резултати под функционалната грамотност с до 7 процентни пункта – от 47% до 54%. Пандемията от COVID-19, външен за сферата на образованието феномен, има дългосрочен ефект и огромен потенциал да окаже негативно въздействие върху развитието на всеки участник в образователния процес. Тревожни са изводите от възложената от МОН оценка на въздействието на обучението от разстояние в електронна среда (ОРЕС) на Института за изследвания в образованието (ИИО)³, особено за ниските нива на мотивация за учене, на ангажираност към ученето и на самооценка на учениците, които водят до съществено увеличен риск от преждевременно отпадане на уязвимите ученици и влошаване на образователните резултати на голям дял от учениците. Неблагоприятните ефекти от пандемията поддържат устойчиви образователните неравенства и цялостно ниски нива на функционална грамотност сред учениците в България. Съгласно Стратегическата рамка за образование, обучение и учене в Република България (2021-2030) приобщаващото</p>
--	---

² Разработен съгласно подписано Споразумение за консултантски услуги от 12 февруари 2020 г. за преглед на публичните разходи в областта на науката, технологиите и иновациите и подкрепа за изграждане на подход, основан на доказателства за Националната стратегическа рамка в образованието 2030 г. между МОН и ИА ОПНОИР, от една страна, и Международната банка за възстановяване и развитие, от друга страна.

³<https://ire-bg.org/%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%B2%D1%8A%D0%B7%D0%B4%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B8%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D0%BD%D0%B0-%D0%BE%D0%B1%D1%83%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5%D1%82/>

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

образование остава приоритетна образователна политика, която в контекста на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) гарантира осъществяването на диференциран и индивидуализиран подход към всеки ученик спрямо неговите потребности, способности и интереси. Това способства за изместването на акцента от прилагането на политики за адаптиране на ученика към образователната система към политики за адаптиране на образователната среда към потребностите на учениците, в това число на учениците със СОП и други уязвими групи. Този подход осигурява прилагането на мерки за подкрепа за личностно развитие и за насърчаване участието и преодоляване на обучителните затруднения с акцент върху овладяването на български език, за ученици, за които българският не е майчин, включително роми, с цел успешно завършване на клас, етап или степен на образование, което да окаже благоприятно въздействие за тяхната личностна и социална реализация.

Едно от основните предизвикателства, идентифицирани и в Програма „Образование“ 2021-2027 г., е свързано с подобряване на приобщаващия характер на образователната система. В тази връзка Приоритет 1 „Приобщаващо образование и образователна интеграция“ на Програма „Образование“ адресира проблема като залага на операции от стратегическо значение⁴. Базирайки се на опита от програмен период 2014-2020 г. за подобряването и надграждането на условията за личностно развитие в усилията за намаляване на дела на преждевременно напускащите образование и обучение се планира широкоспектърна **операция от стратегическо значение**, която да обхваща училищното образование, осигурявайки хоризонтална подкрепа според индивидуалните потребности на всеки ученик. Чрез предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие операцията акцентира върху уязвимите групи, които според цитираните анализи и доклади са най-потърпевши от непредвидените обстоятелства заради кризата от COVID-19. Фокусът на интервенциите са учениците до завършване на основно образование (VII клас), като ще се подкрепят и ученици от гимназиалния етап (при доказана необходимост на индивидуалните потребности за ученици от гимназиален етап например за национално външно оценяване в X клас). Операцията от стратегическо значение осигурява интервенция върху всички участници в образователния училищен процес - ученици, учители, директори и други педагогически специалисти, родители, както и непедagogически персонал, , други заинтересовани страни.

Операцията предвижда допълнително обучение, насочено към ученици, които имат системни пропуски по даден учебен предмет, които имат обучителни затруднения и които са отсъствали дълго от училище, както и на ученици с пропуски в усвояването на учебното съдържание, възникнали вследствие на непредвидени обстоятелства като COVID-19, с фокус развитие на базови умения. Провеждането на консултации по

⁴ Съгласно член 22, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1060 , програмата се придружава за информационни цели от списък на планираните операции от стратегическо значение и график.

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

учебни предмети ще бъде насочено към всички ученици, които не постигат очакваните резултати, с фокус трайно приобщаване в образователната система на ученици от уязвими групи и разкриване на интереси, нагласи и мотивация за избора на образование и професия, формиране на умения за планиране на учебното и личното време, формиране на умения за планиране на кариерното развитие, преодоляване на грешки, свързани с избора на образование и професия от учениците, решаване на вътрешни и външни конфликти, свързани с възможностите за образователна, професионална и личностна реализация. Дейностите са насочени и към създаване на среда за обучение, в която езиковите умения на учениците се развиват едновременно с предметното знание чрез допълнително подпомагащо езиково обучение. Подкрепата за занимания по интереси цели да стимулира творческите изяви и да повиши мотивацията на учениците за учене, включително чрез развиване на компетентности за устойчиво развитие, демократична култура, граждански права и др. Планирани са мерки, насочени към допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици със СОП, в риск, с хронични заболявания и с изяви дарби за трайно приобщаване в училищното образование, като се осигурят допълнителни педагогически и непедагогически специалисти, психолози, логопеди, ресурсни учители, образователни медиатори, социални работници и др. Ще се подпомогне образователната среда и ще се подкрепи овладяването на ключови компетентности с цел подготовка за самостоятелен живот и личностна реализация.

Съгласно разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1060, за операциите от стратегическо значение се прилагат специални мерки за мониторинг и комуникация. В тази връзка за операцията от стратегическо значение се предвижда Конкретният бенефициент (КБ) да създаде Експертна група за наблюдение, включваща представители на ресорните специализирани дирекции в МОН, които подпомагат и провеждат съответните политики. В рамките на настоящата операция от стратегическо значение КБ-МОН следва да осъществява мониторинг на резултатите от предвидените дейности, като представя регулярно информация за изпълнението на проекта и постигнатите резултати по операцията пред Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество в системата на предучилищното и училищното образование.

Операцията ще допринесе и към изграждане на зелени умения съгласно Приложение I, Таблица 6 „Вторични тематични области по ЕСФ+“ от Регламент (ЕС) 2021/1060 и т.16 от Преамбюла на Регламент (ЕС) 2021/1057.

Настоящата операция е в изпълнение на целите на Приоритет 1 „Образование и умения“ на Националната програма за развитие България 2030 (НПР БЪЛГАРИЯ 2030). Операцията ще има пряк принос към постигане на заложените в Приоритетна област 5 „Ефективно включване, трайно приобщаване и образователна интеграция“, Цел 5.2. „Взаимодействие с деца и родители за създаване на положително отношение към образованието“, Цел 5.3. Подкрепа на развитието на

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

	<p>специалистите в системата на предучилищното и училищното образование, Цел 5.4. Прилагане на индивидуален подход към потребностите на всяко дете и на всеки ученик, Цел 5.5. Подкрепа за пълноценно участие в образователния процес на деца и ученици със специални образователни потребности. Чрез интензивната работа с родители на учениците от уязвими групи и обученията на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал операцията ще допринесе и за постигане на целите на Приоритетна област 4 „Сплотени училищни общности и системна работа с родителите“, заложиени в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030).</p> <p>Дейностите, финансирани по Програма „Образование“ 2021-2027 г., ще допринесат и за постигане на целите, заложиени в проекта на Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030) и проекта на Национален план за действие за периода 2021-2023 г.</p> <p>Операцията ще допринесе за прилагането на Европейската гаранция за децата за подкрепа на целевите действия и структурните реформи за борба с детската бедност. За изпълнение на Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 г. за създаване на Европейска гаранция за децата, Програма „Образование“ ще осигурява подкрепата в областта, посочена в Благоприятстващата рамка на политиката „Образование и грижи в ранна детска възраст, приобщаващо образование и училищни дейности и здравословна храна по време на всеки учебен ден“. Настоящата операция ще допринесе и за изпълнение на разработената от Световна банка рамка на политиката в образованието⁵, по-конкретно програма „Повишаване на четивната грамотност в България 2021-2027 г.: отговорът на предучилищния и началния етап на образованието“ и програма „Справедливост - Уязвими групи и преодоляване на различията при завършването на училище“, които са насочени за преодоляване на образователната бедност и към общо образование и приобщаване.</p> <p>Операцията отговаря на препоръките на ОИСР от оценка на системата на образованието и резултатите от ученето, насочени към приобщаващия характер в началното, основното и средното образование.</p>
Демаркация	<p>Операцията от стратегическо значение ще надгради модели, инструменти и програми, добри практики, които са разработени по резултатните и обхватни проекти с конкретен бенефициент МОН по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 като BG05M2OP001-2.004-0004 „Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (Твоят час)-фаза 1“ (насочен към индивидуалните потребности на учениците и развитието на</p>

⁵ В рамките на Споразумение за предоставяне на консултантски услуги за преглед на публичните разходи в областта на науката, технологиите и иновациите и подкрепа за изграждането на подход, основан на доказателства за Националната стратегическа рамка за развитие на образованието до 2030 г.

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

	<p>заложибите и способностите им в избрани от тях области и за повишаване на успеваемостта им и трайното им включване в образователната система) и BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“ (насочен към намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система, както и към повторното им включване в образователния процес). Дейностите за допълнителна подкрепа за личностно развитие ще надградят изпълнявания в периода 2020-2023 г. проект BG05M2OP001-3.018-0001 „Подкрепа за приобщаващо образование“ по ОПНОИР, насочен към подкрепа на политиките на МОН за насърчаване и разгръщане на потенциала за личностно развитие на деца и ученици със СОП, в риск, с хронични заболявания и с изявиени дарби, с оглед успешната им реализация и социализация. Ще бъдат използвани разработените в периода 2014-2020 г. инструментариуми и механизми, с оглед фокусиране върху пряката работа с учениците. Ще бъде осигурена демаркация и допълняемост с национални програми като Национална програма(НП) „Подкрепа на образователните медиатори и социалните работници“, НП „Мотивирани учители и квалификация“, модул „Надграждащо обучение на специалисти с висше образование с квалификация „учител“ без досегашен професионален опит като учители за включването им в образователно-възпитателния процес в училища, работещи с преобладаващ брой деца от уязвими групи“, НП „Участвай и променяй – родителят, активен партньор в училищния живот“.</p> <p>С цел недопускане на двойно финансиране, в процеса на изпълнение на проекта ще се извършва демаркация по отношение на дейностите и целевите групи в обхванатите образователни институции, финансирани по настоящата операция от стратегическо значение и процедурите, финансирани по ОПНОИР. Дейностите по операцията ще имат допълващ ефект без да припокриват изпълнението на процедури BG05M2OP001-2.004 „Твоят час“, BG05M2OP001-2.011 „Подкрепа за успех“, BG05M2OP001-3.018 „Подкрепа за приобщаващо образование“, BG05M2OP001-5.001 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ и/или националните програми в тази област. Демаркацията ще бъде осъществявана на ниво образователна институция (училище, ЦПЛР, др. образователни институции съгласно ЗПУО), като се следи за разграничение между изпълняваните дейности и участници по различните програми и проекти. Ще бъде осигурена демаркация и допълняемост с другите проекти по Приоритет 2 и Приоритет 3 на ПО 2021-2027, по които общата подкрепа за личностно развитие на учениците е фокусирана към повишаване на дигиталните умения и за кариерното развитие чрез дуалната система на обучение и практики в професионалното образование и обучение (ПОО). По настоящата операция няма да се предоставя подкрепа за кариерното и професионално ориентиране на ученици в ПОО.</p> <p>В рамките на операцията няма да бъдат подкрепяни дейности, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма. Настоящата операция</p>
--	---

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

	може да има единствено допълващ/надграждащ ефект, без да дублира и припокрива национални и международни програми и други процедури по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 и Програма „Образование“ 2021-2027. Недопускането на двойно финансиране на дейности и целеви групи ще се спазва както на етап кандидатстване (чрез декларации) и на етап договаряне (чрез проверка за двойно финансиране), така и по време на изпълнението на проектите (чрез проверки за двойно финансиране, анкетни карти, справки за участниците, и др.).
Продължителност	2022 – 2027 г.
Териториален обхват	Територията на Република България.
Начин на реализация	Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по реда на чл. 25, ал. 1, т. 2 и Глава трета, раздел III от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) ⁶ и чл. 2, т. 2 от ПМС № 162/05.07.2016 г. ⁷
Бюджет до (в лева)	151 123 000 лв. Управляващият орган на ПО 2021-2027 си запазва правото да направи промени в посочените средства и продължителността на операцията при необходимост. Бюджетът на операцията следва да се планира и отчита спрямо различните категории региони за планиране от ниво NUTS 2 ⁸ . Максимум 29 529 715,00 лв. от общия бюджет на операцията (преки и непреки разходи) може да бъде планиран и отчетен към категория <i>Регион в преход</i> (Югозападен район). Останалите средства следва да се планират и отчитат към категория <i>По-слабо развити региони</i> (Северозападен район, Северен централен район, Североизточен район, Югоизточен район, Южен централен район).
2. СПЕЦИФИЧНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ	
Допустими бенефициенти	Конкретен бенефициент е Министерството на образованието и науката.

⁶ На основание § 71, ал. 3 във връзка с ал. 2 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) (загл. изм. - ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г.) посочените по-долу в настоящите Методология и критерии за подбор на операция подзаконови нормативни актове по прилагането на ЗУСЕСИФ, намират приложение, доколкото не противоречат на ЗУСЕФСУ и относимата действаща правна уредба на ЕС за програмнен период 2021 – 2027 г.

⁷ § 71. (1) В срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон Министерският съвет и министърът на финансите приемат или привеждат в съответствие с него нормативните актове по прилагането на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление. (2) Приетите от Министерския съвет и министъра на финансите нормативни актове до влизането в сила на този закон запазват своето действие по отношение на програмния период 2014-2020 г. (3) Нормативните актове по ал. 2 се прилагат до приемането на актовете по ал. 1 и за програмнен период 2021 – 2027 г., доколкото не противоречат на този закон.

⁸ Региони, съответстващи на ниво 2 на общата класификация на териториалните единици за статистически цели, създадена с Регламент (ЕО) № 1059/2003, изменен с Регламент (ЕС) 2016/2066 и Делегиран регламент 2019/ 1755.

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

(кандидати партньори) и	
Изисквания към бенефициентите (кандидати партньори) и	<p>Министерството на образованието и науката реализира проекта чрез дирекция „Управление и изпълнение на проекти“ в училищата в системата на училищното образование.</p> <p>В съответствие с §6 от Допълнителните разпоредби на ЗУСЕФСУ⁹, регионалните управления на образованието и държавните, общинските и частните училища¹⁰, центровете за подкрепа за личностно развитие¹¹ (ЦПЛР), центровете за специална образователна подкрепа¹² (ЦСОП), регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование¹³ (РЦПППО), Държавния логопедичен център¹⁴, Националния дворец на децата¹⁵ могат да участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекта с конкретен бенефициент – Министерството на образованието и науката при спазване на правилата за недопускане на двойно финансиране и за допустимост на разходите.</p> <p>Допустимите частни училища по чл. 40 от ЗПУО следва да са вписани в регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.</p>

⁹ Съгласно § 18, ал. 1 от ЗПУО, „С влизането в сила на закона: 1. съществуващите общински обслужващи звена – извънучилищни педагогически учреждения и за организиран отход и спорт, продължават да осъществяват дейността си по този закон като **центрове за подкрепа за личностно развитие** в зависимост от дейността си по чл. 49, като имат право да запазят наименованията си; 2. съществуващите държавни обслужващи звена, с изключение на ресурсните центрове за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности и на Националния дворец на децата, продължават да осъществяват дейността си по този закон като съответните специализирани обслужващи звена в зависимост от дейността си по чл. 50.“

¹⁰ Съгласно Параграф 6 от Допълнителните разпоредби на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление ДВ, бр.51 от 1 юли 2022 г., Регионалните управления на образованието, държавните, общинските и частните училища, центровете за подкрепа за личностно развитие и специализираните обслужващи звена съгласно Закона за предучилищното и училищното образование могат да участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекти с конкретния бенефициент - Министерството на образованието и науката, финансирани по Програма "Образование" 2021 - 2027 г., когато това е предвидено в методологията и критериите, използвани за подбор на операции, при спазване на правилата за избягване на двойно финансиране и за допустимост на разходите.

¹¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от ЗПУО „Центърът за подкрепа за личностно развитие е институция в системата на предучилищното и училищното образование, в която се организират дейности, подкрепящи приобщаването, обучението и възпитанието на децата и учениците, както и дейности за развитие на техните интереси и способности.“.

¹² Съгласно чл. 49, ал. 2, т. 1 от ЗПУО „Центрове за подкрепа за личностно развитие са и центровете за специална образователна подкрепа, създадени по реда на този закон, които извършват: 1. диагностична, рехабилитационна, корекционна и терапевтична работа с деца и ученици, за които оценката на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование е установила, че съобразно образователните им потребности може да се обучават в център за специална образователна подкрепа при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.“.

¹³ Регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование са специализирани обслужващи звена съгласно чл. 50, ал. 3 от ЗПУО.

¹⁴ Съгласно § 20, ал. 1 от ЗПУО, с влизането в сила на закона Държавният логопедичен център продължава да осъществява дейността си по този закон като специализирано обслужващо звено по чл. 50, ал. 1, т. 3 и 5 и може да извършва и дейности по чл. 49, ал. 1, т. 3.

¹⁵ Съгласно § 19, ал. 1 от ЗПУО, с влизането в сила на закона Националният дворец на децата продължава да осъществява дейността си по този закон като специализирано обслужващо звено по чл. 50, ал. 1, т. 2 и може да извършва и дейности по чл. 49, ал. 1, т. 1.

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

	<p>Конкретният бенефициент по настоящата операция следва да осъществи процес за подбор на образователните институции – училища, които желаят да бъдат включени в изпълнението на дейностите по настоящата операция.</p> <p>За целта, конкретният бенефициент следва да представи към своето проектно предложение Механизъм за подбор на училища, който включва обективни изисквания, гарантиращи както отчитането на потребностите, така и балансирано териториално разпределение на средствата по операцията, чрез представени за целта анализи.</p> <p>Необходимо е Механизмът за подбор да предвижда най-малко следното:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обосновка за пропорционално разпределение на средствата съобразно предизвикателствата във всяка категория регион за планиране на ниво NUTS 2, както и на по-ниско ниво (например NUTS 3, когато е приложимо) според доказаните нужди и предизвикателства на региона, общините и населените места в него, като се отчита концентрация на училища, целеви групи, др. Механизмът следва да съдържа и ясна аргументация по отношение разпределението на средствата за гр. София и останалите населени места в Югозападен район, отчитайки ограниченията за финансовия ресурс, разпределен за ЮЗР. • Покана към всички държавни, общински и частни училища¹⁶, която може да включва повече от един краен срок за подаване на заявления, с оглед включване на максимален брой училища и постигане най-малко на посочените в критериите целеви стойности на индикаторите. • Функциите на регионалните управления на образованието и конкретния бенефициент в процеса на подбор на училища. • Процесът на подбор на училища следва да включва представяне на заявление от училище, придружено от съответната обосновка на нуждите за осъществяване на дейностите по операцията, в т.ч. дейности в подкрепа на училището; дейности в подкрепа на учениците, дейности в подкрепа на родителите и дейности в подкрепа на квалификацията на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал, в т.ч. образователните медиатори, социални работници, въз основа на идентифицираните потребности и взаимодействие на участниците в образователния процес като: <ul style="list-style-type: none"> ✓ степен на концентрация на ученици от уязвими групи в училищата, вкл. по териториални и демографски характеристики,
--	--

¹⁶ Съгласно параграф 6 от Допълнителните разпоредби на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление ДВ, бр.51 от 1 юли 2022 г частните училища могат да участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекти с конкретния бенефициент - Министерството на образованието и науката, финансирани по Програма „Образование” 2021 - 2027 г., когато това е предвидено в методологията и критериите, използвани за подбор на операции, при спазване на правилата за избягване на двойно финансиране и за допустимост на разходите.

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

	<p>с фокус територии/райони/населени места с висока степен на преждевременно напускане на образование;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ идентифицирани потребности на ученици от уязвими групи, вкл. на учениците със СОП, в риск, с хронични заболявания и изявени дарби с оглед мотивация за учене и подобряване на образователните им резултати; ✓ идентифицирани потребности на родителите на учениците от уязвими групи с оглед активното им участие в образователния процес и в училищната общност и определяне на мероприятия и обучения за тях; ✓ идентифицирани потребности за кариерно професионално развитие на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал, в съответствие с нуждите на учениците от уязвими групи и на учениците със СОП, в риск, с хронични заболявания и изявени дарби на училищно ниво чрез утвърдените планове/програми на училищно ниво. <ul style="list-style-type: none"> • Процесът на подбор следва да вземе предвид: <ul style="list-style-type: none"> ▪ процента на учениците от уязвими групи в съответното училище и броя на учениците от уязвими групи, вкл. броя на учениците, за които българският език не е майчин; ▪ обосновка за необходимостта от осъществяване на дейности за обща подкрепа за личностно развитие на учениците; ▪ броя на учениците със СОП, в риск, с хронични заболявания, с изявени дарби в съответното училище; ▪ обосновка за необходимостта от осъществяване на дейности за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците със СОП, с хронични заболявания, в риск, с изявени дарби; ▪ броя на учителите и непедагогическия персонал (вкл. екипите за личностно развитие), ангажиран с тяхното обучение; ▪ обосновка за необходимостта от назначаване на допълнителен педагогически и непедагогически персонал; ▪ обосновка за необходимостта от закупуване на оборудване/обзавеждане за допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици; ▪ обосновка за необходимостта от обучение на предложения брой специалисти, като се посочат основните предизвикателства пред учениците, областите, в които педагогическите специалисти/непедагогически персонал имат нужда да развиват уменията си, вкл. за работа с инструментариума за определяне на учениците в риск от отпадане, като инвестициите се
--	--

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

	<p>обвържат с конкретни показатели за подобрене на резултатите, мотивацията и постиженията на учениците.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ анализ на образователните резултати на включените ученици и план за подобряването им на годишна база в рамките на изпълнение на проекта, както и 1 година след приключване на операцията. <p>Регионалните управления на образованието (РУО) следва да извършат оценка на получените документи от училищата и класиране на областно ниво в съответствие с горните изисквания за проверка на получените заявления.</p> <p>Финалното класиране се извършва от конкретния бенефициент въз основа на получените класирания от всички РУО като се цели осигуряване на балансирано териториално разпределение на средствата по настоящата операция при спазване на изискванията за разпределение на бюджета на операцията по категории региони за планиране от ниво NUTS 2.</p> <p>В рамките на изпълнение на проекта конкретният бенефициент МОН, чрез екипа за организация и управление в рамките на непреките дейности, следва да осъществява мониторинг на резултатите от дейностите по проекта, включително ежегоден мониторинг на образователните резултати на учениците в резултат на подкрепата по операцията. В тази връзка КБ следва да създаде¹⁷ Експертна група за наблюдение за подпомагане на дейностите за мониторинг и оценка на операцията от стратегическо значение. Съставът на Експертната група за наблюдение включва представители на ресорните специализирани дирекции в МОН, които подпомагат и провеждат съответните политики. За целта конкретният бенефициент следва да идентифицира в своето проектно предложение дирекциите в МОН, които имат отношение към изпълнението на проекта на база техните функции. За целите на мониторинга на операцията КБ представя регулярно, след края на всяка учебна година, информация за изпълнението на дейностите по проекта на Експертната група за наблюдение, за обсъждане, препоръки и съгласуване на текущия напредък, както и на Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество в предучилищното и училищното образование като своевременно предоставя информация и кани за участие представител/и на УО.</p> <p>Конкретният бенефициент следва да опише в своето проектно предложение Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Механизмът трябва да съдържа информация за процеса по проверка за спазването на основните права (от страна на Конкретния бенефициент и съответните</p>
--	---

¹⁷ Съставът и дейността на Експертната група за наблюдение се определя със заповед на министъра на образованието и науката .

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

	<p>участващи институции) в рамките на цялостно изпълнение на проекта и документите за съответствие с основните права, включително да предвижда прилагането на „Контролен лист за проверка на потенциално нарушение на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“, разработен в съответствие с утвърдените Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС и Насоки за прилагане на Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания.</p> <p>Конкретният бенефициент при кандидатстване по настоящата операция следва да опише в проектното предложение как ще се разграничава проектът с други проекти по ОПНОИР и национални програми, ако същите се застъпват в периода на изпълнение с цел избягване на двойно финансиране, и как ще надгради тези проекти. Дейностите за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование следва да прилагат новите модели, инструменти и програми, които са разработени по проекти с конкретен бенефициент МОН по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020.</p>
Допустими дейности	<p>Дейност 1. Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти, вкл. нови в системата учители и експерти от РУО, за осъществяване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, вкл. социално-емоционалното учене в класните стаи, както и обучения на непедагогическия персонал, вкл. образователни медиатори и социални работници за подпомагане на обучението, в съответствие с утвърдени програми за професионалното и кариерното им развитие.</p> <p>Дейност 2. Интензивна работа с родители на ниво училище за формиране на положителни нагласи към образованието и за пълноценното им участие в образователния процес като:</p> <ul style="list-style-type: none"> о Съвместни дейности на ученици, родители, учители и непедагогически персонал, в т.ч. образователни медиатори, социални работници и лидерски екипи за сближаване на общността в подкрепа на целите на образователната институция. о Обучения на родители от уязвими групи за мотивиране, осъзнаване и осъществяване на техните отговорности по възпитание, развитие, образование и отглеждане на децата им; за активно участие в живота на образователната институция и за формиране на мотивация за активно приобщаване на децата им в образователната система. о Работа с родители от общността при включването им в училищни инициативи, вкл. допитвания по значими теми за училищния живот, създаване на условия за диалог, доверие и равнопоставеност при вземането на решенията за образованието на децата им, провеждане на

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

	<p>тематични беседи, срещи с педагогически специалисти, дни на отворените врати, др.</p> <p>Дейност 3. Допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици със СОП, в риск, с хронични заболявания и изявени дарби за трайно приобщаване в училищното образование като:</p> <ul style="list-style-type: none"> о Осигуряване на допълнителни педагогически специалисти и непедagogически персонал на база оценката на индивидуалните потребности на учениците, като психолози, педагогически съветници, логопеди, ресурсни учители, треньори по вид спорт, образователни медиатори и други специалисти - специалисти в областта на науката, изкуствата, спорта и технологиите; о Подобряване на образователната среда и прилагане на програми и осъществяване на индивидуална и групова работа за психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания; о Подкрепа за стимулиране овладяването на ключови компетентности с цел подготовка за самостоятелен и независим живот и за личностна реализация, за стимулиране и разгръщане на творческия потенциал на учениците с изявени дарби, в т. ч. методики/модели/форми за диференциран подход на обучение и по-лесна проходимост между образователните етапи. <p>Дейност 4. Обща подкрепа за личностно развитие за достъп и трайно приобщаване на учениците в училищното образование като:</p> <ul style="list-style-type: none"> о Допълнително обучение по учебни предмети с фокус върху обучението по български език на ученици, за които българският език не е майчин, допълнително обучение (вкл. синхронно обучение от разстояние в електронна среда, когато е приложимо) за ученици с пропуски в усвояването на учебното съдържание, допълнително обучение и подкрепа за подготовка на учениците за национално външно оценяване и ДЗИ, консултиране по учебни предмети и кариерно ориентиране на учениците. о Повишаване на езиковата култура и познания чрез изучаването на чужд език и преодоляване на пропуски в обучението, стимулиране на творческите изяви и повишаване на мотивацията за учене, чрез занимания по интереси приоритетно в тематични направления: „Дигитална креативност“, „Природни науки“, „Математика“, „Технологии“, „Изкуства и култура“, „Гражданско образование“, „Екологично образование и здравословен начин на живот“, интеркултурно образование, чужди езици;
--	---

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

	<p>о Обогаляване на прилаганите образователни програми и практически занимания за екологично образование, за формиране на екологична култура, съзнание и поведение, запознаване с екологичните закони, защита, управление и разумно използване на природните ресурси, опазване на природната среда и на екологичното равновесие.</p> <p>о Грижа за здравето посредством прилагане на ефективни програми за здравно образование, здравословно хранене, първа долекарска помощ, безопасно движение по пътищата.</p> <p>о Подобряване на физическата култура чрез подкрепа за провеждането на тренировъчни занимания по видове спорт и на спортни дейности в училищата.</p> <p>При описание на дейностите КБ следва да посочи приноса им към изграждане на зелени умения.</p>
Допустими целеви групи	<p>- Ученици от уязвими групи¹⁸, вкл. от маргинализирани групи¹⁹, такива с обучителни затруднения, с пропуски в усвояването на учебното съдържание, ученици в риск от отпадане от образователната система²⁰, вкл. ученици със СОП, в риск, с хронични заболявания и изявени дарби²¹;</p> <p>- Родители на ученици от уязвими групи, вкл. роми, както и родители на ученици със СОП, в риск, с хронични заболявания и изявени дарби, лица преждевременно напуснали училище,</p>

¹⁸ За целите на настоящата операция и съгласно Наредба за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, "ученици от уязвими групи" са ученици в основната степен на образование и в I и II гимназиален етап на обучение, застрашени от отпадане от системата на училищното образование или чийто достъп до образование е поставен в повишен риск, поради ниското образователно ниво на родителите/настойниците им и свързаните с това неблагоприятна позиция на пазара на труда и риск от социално изключване; ученици с трудности в усвояването на учебното съдържание, ученици със специални образователни потребности, ученици с ограничен достъп до качествено образование и здравни услуги, което ги поставя в неравностойно положение, ученици, за които българският език не е майчин, като роми, търсещи или получили международна закрила и пр., ученици от социално-слаби семейства, ученици в риск по Закона за закрила на детето, ученици в риск от отпадане от училище.

¹⁹ За целите на тази операция под ученици от маргинализирани групи, като например роми, следва да се разбират ученици от територии и училища с висока концентрация на ученици от уязвими групи, живеещи в условия, ограничаващи достъпа им до качествено образование и/или с трудности в обучението, възпитанието и социализацията, които са застрашени от отпадане от образование и социална изолация, вкл. такива, за които българският език не е майчин.

²⁰ За целите на настоящата операция и съгласно Стратегията за намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система (2014-2020), ученици в риск от отпадане се считат:

- ученици от семейства, които са обхванати от безработица, ниски доходи, понижен жизнен стандарт, бедност и др.;
- ученици с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежения и кризи в семейството; ученици с отрицателно въздействие на домашната среда; ученици с функционална неграмотност и ниско образование на родителите и др.;
- ученици с трудности в усвояване на учебното съдържание, липса на навици за учене; ученици с негативни нагласи към образователния процес, липса на мотивация, голям брой отсъствия и др.;

²¹ Съгл. ДР, §1, т.6, т.7, т.31 и т.33 от ЗПУО.

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

	<p>- Учители, други педагогически специалисти и непедagogически персонал; вкл. образователни медиатори, социални работници; експерти от РУО.</p> <p>- Специалисти от екипи за подкрепа за личностно развитие.</p>
Основни права	<p>В настоящата операция се зачитат основните права и се спазват принципите, признати с Хартата на основните права на Европейския съюз и Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания в съответствие с Решение 2010/48/ЕО на Съвета. С Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (Регламент (ЕС) 2021/1060) се въвежда хоризонталното отключващо условие за ефективно прилагане и изпълнение на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, с което се цели осигуряване на зачитането и защитата на всички основни права при осъществяване на споделеното управление на осемте фонда на ЕС.</p> <p>Спазването на основните права и принципи на ЕС и Организацията на обединените нации (ООН) по настоящата операция е съгласно Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС от органите по управление, контрол и одит на програмите, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело и рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИФПУГВП) за програмен период 2021-2027 г. и Насоки за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания от органите по управление, контрол и одит на програмите, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИФПУГВП) за програмен период 2021-2027 г.</p> <p>На етап изпълнение на операцията, в Условието за кандидатстване и Условието за изпълнение ще се предвидят процедури, с цел гарантиране спазването на правата, посочени в Хартата на основните права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.</p>

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

	С цел подпомагане на процеса по проверка на действията и документите за съответствие с основните права ще се прилага „Контролен лист за проверка на потенциално нарушение на Хартата на основните права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“, предвиден в Механизма за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, описан в проектното предложение.
<i>Минимален размер на помощта (в лева, ако е приложимо) по операцията</i>	Не е приложимо
<i>Максимален размер на помощта (в лева, ако е приложимо) по операцията</i>	151 123 000 лв.
<i>Съфинансиране от страна на бенефициента (ако е приложимо)</i>	Не се изисква
<i>Съответствие с нормативната уредба за регулиране на държавната помощ (ако е приложимо)</i>	В Условието за кандидатстване по процедурата ще бъде описан и обоснован приложимият режим на държавни помощи със съответните изисквания съгласно действащата нормативна уредба и Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, след предварително съгласуване на документацията с Министерство на финансите по надлежния ред.
<i>Допустими разходи</i>	<p>Предвидените разходи са в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1060 , Регламент (ЕС) 2021/1057, Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, ЗУСЕФСУ, ПМС №189/2016 г., правилата на ПО 2021-2027 и следва да са необходими за изпълнението на допустимите дейности по операцията.</p> <p>Преки разходи</p> <p>Включват всички необходими разходи за изпълнението на преките дейности по операцията.</p> <p>Финансирането на преките дейности по настоящата операция от стратегическо значение е по реда на чл.53, §1, буква д) на Регламент (ЕС) № 2021/1060 и се предоставя по формите, посочени в чл.53, §1 букви а) - г). За целта УО на ПО 2021-2027 разработва таблица на единичните разходи, еднократните суми и единна ставка, определени в съответствие с чл.53, §3 буква а) на Регламент (ЕС) № 2021/1060.</p>

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

	<p>Разходите за специализирано оборудване и обзавеждане, необходими за подобряване на образователната среда за ученици със СОП, са не повече от 5% от общите допустими преки разходи като отговарят на условията на чл.16, §1, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/1057 за ЕСФ+. Разходи за специализирани дидактически материали, методики, специални учебни програми са не повече от 2% от общите допустими преки разходи.</p> <p>Непреки разходи</p> <p>Разходите за дейности за организация и управление, вкл. организиране дейността на Експертната група за наблюдение по операцията от стратегическо значение, дейностите за видимост, прозрачност и комуникация²², както и ежегоден мониторинг на образователните резултати на учениците, постигнати в резултат на подкрепата по операцията, ще бъдат определени чрез прилагане на единна ставка към преките допустими разходи, съгласно чл.54, , буква „а“ или буква „в“ от Регламент (ЕС) № 2021/1060.</p>									
Процент на прилагано „кръстосано финансиране“ (ако е приложимо)	Не е приложимо.									
3. ИНДИКАТОРИ										
За изпълнение	<p>Отчитайки етапните цели до 2024 г. и целевите стойности до 2029 г. на индикаторите за изпълнение по Приоритет 1, СЦ по Чл. 4, пар. 1, буква е) на Програма „Образование“, Конкретният бенефициент се ангажира да постигне следните етапни цели (до края на 2024 г.) и целева стойност на индикаторите до края на изпълнение на операцията:</p> <ul style="list-style-type: none"> ЕЕСО06 брой на децата на възраст под 18 години – 96 279. <table><tr><td>от които</td><td>Етапна цел 2024 г.</td><td>Целева стойност 2027 г.</td></tr><tr><td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>6 419</td><td>16 047</td></tr><tr><td>в По-слабо развитите региони</td><td>32 092</td><td>80 232</td></tr></table> <p>Индикаторът измерва броя на учениците, получили допълнителна подкрепа за личностно развитие и учениците, получили обща подкрепа за личностно развитие. В случай на ученик със СОП, в риск, с хронични заболявания и изявени дарби е получил и допълнителна, и обща подкрепа за личностно развитие, то той се брои еднократно.</p>	от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.	в Регион в преход (ЮЗР)	6 419	16 047	в По-слабо развитите региони	32 092	80 232
от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.								
в Регион в преход (ЮЗР)	6 419	16 047								
в По-слабо развитите региони	32 092	80 232								

²² Съгласно чл. 50 от Регламент (ЕС) 2021/1060, за операцията от стратегическо значение Конкретният бенефициент МОН следва да организира според случая комуникационна проява или дейност и привлича своевременно за участие Комисията и Управляващия орган на Програма „Образование“ 2021-2030 г.

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

От тях:

- ✓ SOI 1.2. Брой деца и ученици в предучилищното и училищното образование със специални образователни потребности (СОП), в риск, с хронични заболявания и с изяви дарби, получили допълнителна подкрепа за личностно развитие – **8 539**.

от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.
в Регион в преход (ЮЗР)	569	1 423
в По-слабо развитите региони	2 846	7 116

Индикаторът измерва броя на подкрепените ученици със специални образователни потребности, в риск, с хронични заболявания и с изяви дарби, на които е предоставена допълнителна подкрепа за личностно развитие и осигуряване на подкрепяща среда - подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им, съгласно нормативните изисквания и политиките за реформа в образованието. Един такъв ученик се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвал, получавайки допълнителна подкрепа за личностно развитие.

- SOI 1.3. Брой родители, подкрепени в процеса на приобщаващото образование – **96 279**.

от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.
в Регион в преход (ЮЗР)	6 419	16 047
в По-слабо развитите региони	32092	80 232

Индикаторът измерва броя на родителите, участници в дейности по операцията. В случай че родител участва от името на повече от един ученик, то той се брои еднократно. Независимо в колко дейности/обучения, семинари е участвал един родител, то той се брои еднократно.

- SOI 1.4. Брой деца и ученици от предучилищното и училищното образование от уязвими групи, получили подкрепа – **87 740**.

от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.
в Регион в преход (ЮЗР)	5 849	14 623
в По-слабо развитите региони	29 247	73 117

Индикаторът измерва броя на учениците от уязвими групи, с обучителни затруднения, в риск от отпадане от училищното

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

образование, получили обща подкрепа за личностно развитие. Един такъв ученик се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвал, получавайки обща подкрепа за личностно развитие.

- SOI 1.5. Педагогически специалисти и непедagogически персонал, обучени за работа с деца и ученици от уязвими групи – **4 169**.

от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.
в Регион в преход (ЮЗР)	278	695
в По-слабо развитите региони	1 389	3 474

Индикаторът измерва броя на обучените педагогически специалисти и на обучените образователни медиатори, социални работници и друг непедagogически персонал, придобили или надградили умения за работа с ученици със затруднения в ученето (поради проблеми с майчиния език, отсъствия, липса на мотивация, домашна среда и т.н.), вкл. ученици със СОП, с хронични заболявания, в риск и с изяви дарби, от уязвими групи, в риск от отпадане от образование. Едно лице се брои еднократно, независимо в колко обучения е участвало по операцията.

- ЕЕСО15 малцинства (включително маргинализирани общности като ромите) – **48 140**.

от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.
в Регион в преход (ЮЗР)	3 209	8 023
в По-слабо развитите региони	16 047	40 117

Индикаторът измерва броя на ученици от маргинализирани групи, като напр. роми и на техните родители, реално участващи в процеса на приобщаващо образование в дейности по операцията. Един ученик/родител се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвал.

За резултат

- SRI 1.2. Брой деца и ученици от уязвими групи с подобрени образователни резултати след 1 година участие в операцията – **86 651**.

от които	Целева стойност 2027 г.
в Регион в преход (ЮЗР)	14 442
в По-слабо развитите региони	72 209

Индикаторът измерва броя на учениците от уязвими групи, със затруднения в ученето, в риск от отпадане, вкл. със СОП, с хронични заболявания, в риск и с изяви дарби в училищното образование с

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

подобрани образователни резултати от получената обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие след 1 година участие в дейности по операцията. Индикаторът измерва броя на подкрепените ученици, останали в образование и подобрили образователните си резултати и/или намалили броя на отсъствията и, санкциите, както и награди, поощрения, др. след 1 година участие в операцията.

- ЕЕСR03 участници, които при напускане на операцията получават квалификация – **3 509**.

от които	Целева стойност 2027 г.
в Регион в преход (ЮЗР)	585
в По-слабо развитите региони	2924

Индикаторът измерва броя на обучените и останали на работа в учебните заведения/в сферата на образованието след приключване на дейностите по операцията педагогически специалисти, получили 1, 2 и/или 3 кредита и след участие в квалификационни курсове и които са повишили капацитета и уменията си за работа с ученици със затруднения в ученето (поради проблеми с майчиния език, отсъствия, липса на мотивация, домашна среда и т.н., вкл. деца и ученици със СОП, с хронични заболявания, в риск и с изявиени дарби, от уязвими групи, в риск от отпадане от образование и работа с техните родители. Едно лице се брои еднократно независимо в колко квалификационни обучения е участвало и колко квалификационни кредита е получило в рамките на изпълнение на операцията.

Индикаторът е свързан с индикатор за изпълнение SOI 1.5. Педагогически специалисти и непедагогически персонал, обучени за работа с деца и ученици от уязвими групи .

4. УПРАВЛЯВАЩ ОРГАН

Наименование	Изпълнителна агенция „Програма за образование“
--------------	--

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

**МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА
ДИРЕКТНО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ
„ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В
УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ“**

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ:

Проектното предложение се оценява съгласно съответните разпоредби на Раздел III „Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ от Глава трета „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ на ЗУСЕФСУ, включително чл. 44, ал. 5 от ЗУСЕФСУ.

Оценката на проектното предложение се извършва от Управляващия орган на един етап и се документира чрез попълване на оценителен лист, който включва всички приложими критерии. При установяване на нередовности, непълноти и/или несъответствия на документите Управляващият орган изпраща на конкретния бенефициент уведомление за установените нередовности, непълноти и/или несъответствия и определя разумен срок за тяхното отстраняване, при спазване на действащата нормативна уредба. Неотстраняването им в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на конкретния бенефициент. Срокът по оценяване на проектното предложение спира да тече до датата на тяхното отстраняване. Оценката продължава до постигане на пълно съответствие с критериите за оценка (отговор „ДА“ или „Неприложимо“ на всички позиции в оценителната таблица).

ТАБЛИЦА ЗА КОМПЛЕКСНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ	ДА	НЕ	Н/П
1. Формулярът за кандидатстване е подписан с квалифициран електронен подпис (КЕП) от законния представител на кандидата или оправомощено за целите на подаването на проектното предложение лице.	☐	☐	
2. Заповед за оправомощаване на лице, което да представлява конкретния бенефициент и да подписва всички документи, свързани с подаването,	☐	☐	☐

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

<p>оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписването на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта, прикачена в ИСУН 2020.</p> <p><i>Прилага се, в случай че проектното предложение е подадено от лице, различно от официалния представител на кандидата.</i></p>			
<p>3. Декларация на кандидата, попълнена по образец (Приложение I към Условието за кандидатстване) и подадена в ИСУН 2020.</p>	☐	☐	
<p>4. Декларация за съгласие на кандидата за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от УО и от НСИ, попълнена по образец (Приложение II към Условието за кандидатстване) и подадена в ИСУН 2020.</p>	☐	☐	
<p>5. Автобиографии на най-малко 5 основни позиции на членове на екипа за управление на проекта на централно ниво (ръководител на проекта; заместник-ръководител на проекта или водач координатор; счетоводител на проекта или финансов координатор; координатор на териториалните екипи; експерт видимост и комуникация), попълнени по образец (Приложение III към Условието за кандидатстване) и придружени от документ/и относно извършения подбор на членовете на екипа, прикачени в ИСУН 2020.</p>	☐	☐	
<p>6. Представен е Механизъм за подбор на училища, които да бъдат включени в изпълнението на дейностите по настоящата процедура, който включва обективни изисквания за избор на училищата, гарантиращи както отчитането на потребностите, така и балансирано териториално разпределение на средствата по процедурата.</p> <p><i>Механизмът за подбор на училищата съдържа минимално изискуемата информация, посочена в т. 11. „Допустими кандидати“ на Условието за кандидатстване.</i></p> <p><i>Документът следва да бъде, подписан от официалния представител на кандидата и представен в секция 13. „Прикачени електронно подписани документи“ от Формуляра за кандидатстване.</i></p>	☐	☐	
<p>7. В рамките на непреките дейности кандидатът е предвидил:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да осъществява мониторинг на резултатите от дейностите по проекта, включително ежегоден мониторинг на образователните резултати на учениците в резултат на подкрепата по операцията; - да извършва необходимите дейности/прояви за видимост, прозрачност и комуникация за операцията от стратегическо значение; - да сформира и организира дейността на Експертната група за наблюдение по операцията от стратегическо значение, като в проектното предложение са идентифицирани ресорните специализирани дирекции в МОН, формиращи съответните политики, които ще участват в Експертната група 	☐	☐	

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

за наблюдение за подпомагане на дейностите за мониторинг и оценка на операцията от стратегическо значение; - да представя регулярно, след края на всяка учебна година, информация за напредъка и постигнатите резултати по проекта на Експертната група за наблюдение за обсъждане, препоръки и съгласуване на текущия напредък, както и на Отрастовия съвет в областта на средното образование, като предоставя информация и кани за участие представител/и на УО. <i>Информацията е представена в секция 11. „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Експертна група за наблюдение“.</i>			
8. Кандидатът е допустим съгласно т. 11 от Условието за кандидатстване.	☐	☐	
9. Кандидатът е пряко отговорен за подготовката, управлението и изпълнението на дейностите по проекта. <i>В съответствие с §6 от Допълнителните разпоредби на ЗУСЕФСУ, регионалните управления по образованието, държавните, общинските и частни училища, центровете за подкрепа за личностно развитие, центровете за специална образователна подкрепа, регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Държавния логопедичен център, Националния дворец на децата могат да участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекти с конкретния бенефициент - Министерството на образованието и науката, финансирани по Програма Образование 2021-2027 г., когато това е предвидено в методологията и критериите за подбор на операцията, при спазване на правилата за избягване на двойно финансиране и за допустимост на разходите.</i>	☐	☐	
10. Проектното предложение отговаря на изискванията за териториален обхват, съгласно т. 5 от Условието за кандидатстване.	☐	☐	
11. Продължителността на проекта е в съответствие с т.18 от Условието на кандидатстване.	☐	☐	
12. Проектното предложение съдържа всички допустими дейности съгласно т. 13 от Условието за кандидатстване и не съдържа недопустими дейности. <i>В случай че проектното предложение не съдържа всички допустими дейности, следва да бъде върнато на КБ за отстраняване на несъответствията и пропуските, съгласно т. 13 от Условието за кандидатстване.</i> <i>В случай че проектното предложение съдържа една или повече недопустими дейности, тези дейности следва да бъдат отстранени, както и предвидените за тях разходи.</i>	☐	☐	
13. Дейностите по проекта НЕ са били физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на проектното предложение за	☐	☐	

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

финансиране по програмата, независимо дали всички свързани плащания са направени от бенефициента или не. <i>Проверява се въз основа на декларация – Приложение I към Условиата за кандидатстване.</i>			
14. В проектното предложение са заложили стойности на всички индикатори за изпълнение и резултат, които съответстват като минимум на посочените в т. 7 от Условиата за кандидатстване.	☐	☐	
15. Кандидатът разполага с необходимите финансови ресурси и механизми, позволяващи да се изпълнят предложените в проектното предложение дейности и да се гарантира тяхната финансова устойчивост. <i>Това обстоятелство се проверява служебно от оценителната комисия към момента на кандидатстване в Закона за държавния бюджет. Счита се, че кандидатът разполага с необходимия финансов капацитет, ако утвърдените разходи по бюджета за текущата финансова година на бенефициента са по-високи от размера на исканата БФП по настоящата процедура. Счита се, че са налице механизми за устойчивост, когато кандидатът е посочил във Формуляра за кандидатстване потенциалните източници за финансиране след приключване на проекта и те са реалистични и надеждни.</i>	☐	☐	
16. Административен капацитет: Изборът на експерти в екипа за управление на проекта на централно ниво е в съответствие с Указания на УО на ПО за конкретния бенефициент МОН относно изискванията за сформирание на екипите за организация и управление на проекти. Членовете на екипа за управление на проекта на централно ниво, за които са представени автобиографии (най-малко 5 основни позиции на членове на екипа за управление на проекта на централно ниво) имат поне 1 година опит в управлението и/или изпълнението на проекти и/или сходни дейности. В съответствие с Механизма за подбор на училищата, функциите на РУО и Указанията на УО на ПО кандидатът е обосновал необходимостта от експерти за организация и управление на териториално ниво. <i>Кандидатът следва да опише минималните изисквания за заемане на длъжността на всички позиции на екипа на централно ниво. Информацията се представя в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Административен капацитет/Екип за управление“.</i>	☐	☐	
17. Формулирани са конкретни и реалистични цели, които съответстват на целите на процедурата.	☐	☐	
18. Налице е връзка между целите, предвидените дейности и резултатите.	☐	☐	
19. Целевите групи са описани и са количествено определени. Кандидатът е предоставил информация относно методите за идентифицирането им	☐	☐	

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

и начина, по който ще бъдат включени в дейностите по проекта. Нуждите им са ясно идентифицирани и описани.			
20. Дейностите са описани детайлно, включително начините за изпълнението им и резултатите от тях.	☐	☐	
21. Заложените дейности допринасят за постигане на индикаторите за изпълнение и резултат на процедурата.	☐	☐	
22. Планът за действие отразява логическата връзка на целите и дейностите, спецификата на дейностите и продължителността на проекта, и предвижда балансирано разпределение на дейностите във времето (с възможност за паралелно изпълнение съобразно идентифицираните нужди).	☐	☐	
23. Проектното предложение допринася за реализиране на хоризонталните принципи на ПО (устойчиво развитие, вкл. принос към зелени умения; равни възможности и недопускане на дискриминация; равенство между половете) и прилагането на Хартата на основните права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. <i>Информацията е представена в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ Формуляра за кандидатстване: поле „Принос на проектното предложение за реализиране на хоризонталните принципи на ПО“ и в поле „Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“.</i>	☐	☐	
24. Устойчивост: Кандидатът е описал в проектното предложение начините, чрез които ще осигури възможност ползите от проекта за целевите групи да продължат да съществуват и след края на финансирането по проекта . <i>Информацията е представена в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Устойчивост на проекта“.</i>	☐	☐	
25. Кандидатът е посочил по какъв начин изпълнението на проекта ще осигури надграждащ ефект спрямо предходни проекти по ОПНОИР или национални програми. Посочено е и по-какъв начин ще се следи за демаркация и избягване на двойно финансиране с други проекти и национални програми. <i>Посочен е принос на проектното предложение към релевантните програми от рамка на политиката, разработени от Световна банка, както и към препоръките на ОИСР от прегледа и оценката на системата на образованието и резултатите от ученето, насочени към приобщаващия характер в началното, основното и средното образование.</i> <i>Информацията е представена в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ Формуляра за кандидатстване, поле „Демаркация и допълняемост“.</i>	☐	☐	

КН.ПО.3.1.8.1.280423 – окончателен

КН.НОИР.П.0922 – окончателен

<p>26. Налице е съответствие и логическа връзка между дейности и разходи. Предвидените разходи са необходими за изпълнение на дейностите по проекта и за постигане на заложените индикатори.</p> <p><i>Информацията се проверява в секция 5 „Бюджет“, секция 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, секция 8 „Индикатори“.</i></p>	☐	☐	
<p>27. Всички заложен по проекта разходи са допустими съгласно т. 14 от Условието за кандидатстване и съответстват на планираните дейности.</p> <p><i>В случай че проектното предложение съдържа недопустими разходи, тези разходи следва да бъдат отстранени.</i></p>	☐	☐	
<p>28. Заложените суми са съобразени с наложилите се в страната пазарни цени (ако е приложимо) и/или заложените ограничения на разходите по процедурата са спазени при формиране на бюджета. Спазени са размерите на разходите за единица продукт по процедурата. Разходите не се дублират.</p>	☐	☐	
<p>29. Сумата на заложените в бюджета на проекта разходи съответства на сумата от стойностите на дейностите. Бюджетът е без аритметични грешки.</p>	☐	☐	
<p>30. Максимум 29 529 715,00 лв. от общия размер на безвъзмездната финансова помощ по проектното предложение (преки разходи и непреки разходи, съобразно приложимия процент) е планиран към категория <i>Регион в преход</i> (Югозападен район) Останалите средства са планирани към категория <i>По-слабо развити региони</i> (Северозападен район, Северен централен район, Североизточен район, Югоизточен район, Южен централен район).</p>	☐	☐	